

Důvody pro zahrnutí faktur do registru smluv

Poziční dokument pracovní skupiny Rekonstrukce státu k návrhu zákona o registru smluv

V rámci projednávání návrhu zákona o registru smluv se stále objevují úvahy nad tím, zda vůbec mají být uveřejňovány v registru smluv jak samotné smlouvy, tak faktury a objednávky. **S fakturami by přitom nebyla spojena sankce neplatnosti!**

Doporučujeme zachovat povinné uveřejňování jak smluv, tak faktur (ve formátu elektronické faktury ISDOC), a to z následujících důvodů:

1) Strojově čitelný formát elektronické faktury je již dnes používán státní správou a umožňuje automatické zveřejňování dat

Strojově čitelný formát elektronické faktury ISDOC, který podporuje Ministerstvo financí i Ministerstvo vnitra, **splňuje všechny parametry návrhu zákona o registru smluv** co do struktury a obsahu uveřejňovaných informací. Přijímání takových faktur už na Portálu veřejné správy dnes funguje a **uvedený formát podporuje řada informačních systémů, používaných ve státní správě** (Gordic, SAP, Asseco atd.). Jedná se tedy o **funkční a praxí prověřené řešení**. Je zřejmé, že zavedení tohoto formátu nepředstavuje administrativní překážku pro orgány státní správy. Pro subjekty bez podpory formátu ISDOC lze připustit prosté uveřejnění ekvivalentních metadat, odpovídajících svým obsahem parametrům strojově čitelného formátu elektronické faktury ISDOC.

Kromě toho návrh zákona o registru smluv umožňuje upravit proces vkládání faktur do registru smluv hromadně (dávkově) do určité doby od jejich vystavení (není tedy nutné uveřejňovat ihned každou vystavenou fakturou), což by v kombinaci se strojovým rozhraním pro uveřejňování faktur přímo z agendových systémů (což může probíhat automaticky exportem příslušných údajů) umožnilo snazší a finančně nenáročné uveřejňování faktur.

2) Faktury v registru smluv umožní dozorovým orgánům sledovat v reálném čase finanční toky v celém veřejném sektoru

Registr smluv, obsahující smlouvy i faktury, bude všeobecně dostupnou databází, která umožní státním orgánům efektivní a úspornou kontrolu nakládání s veřejnými prostředky.¹ Zejména **analytické útvary** Ministerstva financí, Ministerstva pro místní rozvoj nebo Ministerstva zdravotnictví (a dalších) **budou mít díky přístupu ke smlouvám a fakturám možnost sledovat téměř „v přímém přenosu“ jednotlivé finanční toky ve veřejném sektoru od jednotlivých poskytovatelů až po konečné příjemce**. Registr smluv umožní sledovat i takové finanční toky, které dnes uvedené instituce sledovat nemohou, například hospodaření veřejných vysokých škol či zdravotnických zařízení.

Auditní orgány, Nejvyšší kontrolní úřad či správci daně budou zase díky povinnému uveřejňování smluv a faktur moci před kontrolou na místě prověřit základní informace o kontrolovaném subjektu. Díky

¹ Tímto způsobem bude možné kontrolovat nejen veřejné zakázky anebo smlouvy o poskytnutí dotace či návratné finanční podpory, ale i další, dosud neuveřejňované smlouvy uzavírané se státem, územními samosprávnými celky, jimi zřizovanými právníky osobami a státem či územním samosprávným celkem vlastněnými podniky.

strojovému zpracování dat **budou moci systematicky vytipovávat problematické smlouvy či faktury**, jako jsou např. přečerpané smlouvy nebo nesoutěžené dodatky ke smlouvám, které navyšují celkovou cenu veřejné zakázky.

Registr smluv bude moci coby nástroj kontroly využívat i evropská Komise (při kontrole dotací poskytovaných z fondů EU) a široká veřejnost.

3) Směrnice EU předpokládá zavedení elektronických faktur pro veřejné zakázky

Zavedení jednotného, strojově čitelného formátu elektronické faktury, vyžaduje po zadavatelích veřejných zakázek v členských státech EU směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/55/EU ze dne 16. 4. 2014 s tím, že směrnice musí být provedena do vnitrostátního práva nejpozději do 27. 11. 2018. Tento jednotný, strojově čitelný formát elektronické faktury bude použitelný i mimo oblast veřejných zakázek a bude kompatibilní s národními standardy pro elektronické faktury (včetně ISDOC) tím, že stanoví základní prvky, které musí elektronická faktura vždy obsahovat. Za slučitelnou s touto normou pro elektronické faktury budou jen strojově čitelné faktury, které může příjemce zpracovávat automaticky a digitálně (elektronickou fakturou tedy nebudou prosté naskenované faktury). **Protože pro Českou republiku je zavedení tohoto formátu faktur povinné, doporučujeme přijmout tento formát již v rámci zákona o registru smluv**, který dopadá jak na oblast veřejných zakázek, tak na další smluvní vztahy. Tím bude uveden do souladu standard formátu elektronických faktur se standardem formátu vyžadovaným směrnicí.

Doporučujeme proto mj., aby možnost uveřejňování jak smluv, tak i faktur, byla zahrnuta do zadání studie ekonomických dopadů návrhu zákona o registru smluv.

Vypracoval: Mgr. Petr Bouda, 6. 11. 2014